

Vnitřní informace

Skupina ČEZ zahájila proces mezinárodní arbitráže proti Albánii

ČEZ dnes oficiálně uvědomil albánskou vládu o úmyslu vést mezinárodní arbitráž. Důvodem je neochráněná investice do distribuční společnosti CEZ Shpërndarje. Skupina ČEZ si od tohoto kroku slibuje uhrazení vzniklé škody, na kterou má dle mezinárodního práva nárok.

Společnost ČEZ odvozuje svůj nárok na náhradu škody na základě dohody mezi Českou a Albánskou republikou o podpoře a vzájemné ochraně investic a Smlouvě o energetické chartě definující mezinárodní přeshraniční spolupráci v oblasti energetiky, kterou obě země podepsaly.

Skupina ČEZ vstoupila na albánský trh v květnu roku 2009 nabytím 76% podílu v albánské distribuční společnosti, zbylých 24 % vlastní albánský stát. Hodnota počáteční investice činila 102 milionů EUR, což je cena zhruba desetkrát nižší než jakou například jiní investoři zaplatili za nákup distribuční společnosti v Rumunsku. Albánská akvizice tvoří ze zahraničních investic pouze 3,6 %, z celkových investic ČEZ je to pak ani ne procento (0,7 %). Skupina ČEZ vlastní v zahraničí významnější energetická aktiva celkem v sedmi zemích, ve všech kromě Albánie dosahuje plánované návratnosti, či ji dokonce překonává.

Situace v Albánii se zkomplikovala na začátku minulého roku, kdy v důsledku loňského katastrofálního sucha byla albánská státní elektrárenská společnost KESH nucena elektřinu za mnohem vyšší ceny dovážet ze zahraničí, čímž se dostala na hranici bankrotu a bez pomoci albánské vlády by nepřežila. Ta se pokusila situaci vyřešit, bohužel způsobem nemajícím v Evropě obdoby, tedy přenosem veškerých nákladů na bedra zahraničního investora, společnosti CEZ Shpërndarje. K 1.1.2012 byla tudíž rozhodnutím regulátora navýšena cena od společnosti KESH o 91%. Tento negativní vliv se po intenzivních jednáních podařilo částečně zmírnit novým rozhodnutím regulátora o snížení vstupní ceny elektřiny od státních elektráren KESH z 2 830 na 2 200 ALL/MWh, což představovalo snížení původního meziročního nárůstu z 91% na 49%, a schválením studie stanovující počáteční výši nedobytných pohledávek. Další zvrát však znamenalo vystavení daňového nedoplatku a penále ve výši 4 bil. ALL (cca 28 mil. EUR) či pokuta za nedodržení objemu importů elektřiny ve výši 430 mil. ALL (ca 3 mil. EUR). Na začátku října 2012 Skupina ČEZ změnila obsazení dozorčí rady a představenstva CEZ Shpërndarje nezávislými odborníky za účelem zklidnění vypjatého stylu vyjednávání. 16.11. se společnost CEZ Shpërndarje po řadě dalších neúspěšných jednání s albánskou stranou rozhodla k zastavení dodávek elektrické energie všem albánským státním vodárnám, které dlouhodobě neplatí za elektřinu. Odpojování však začala bránit albánská policie, která dokonce šest zaměstnanců CEZ Shpërndarje zadržela na základě trestního oznámení vodáren o zneužití pravomoci. Následující den byl pak CEZ Shpërndarje bezprecedentním rozhodnutím soudu nucen opět začít vodárny a další státní instituce připojovat. 21.1.2013 albánský regulační úřad rozhodl o odebrání licence společnosti CEZ Shpërndarje a určil administrátora, který pod jeho dohledem převzal správu společnosti, včetně všech rozhodovacích pravomocí a odpovědnosti za chod společnosti, a na kterého se tudíž přenesla práva statutárních orgánů společnosti.